

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13535,Twarze-gorzowskiej-bezpieki.html>
08.05.2024, 07:34

Twarze gorzowskiej bezpieki

Wystawa „Twarze gorzowskiej bezpieki” została otwarta w dniu 27 września 2007 r. w Muzeum Lubuskim im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim. Prezentację przygotowali pracownicy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie. Otwarcia dokonał dr Kazimierz Wóycicki – dyrektor szczecińskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej. Na wystawie zostały przedstawione wizerunki 40 funkcjonariuszy kadry kierowniczej gorzowskiej bezpieki.

Początki funkcjonowania Urzędu Bezpieczeństwa w Gorzowie Wielkopolskim datuje się na 30 maja 1945 r. Początkowo PUBP wchodził w skład placówek terenowych WUBP w Szczecinie (do lipca 1945 r.), następnie WUBP w Poznaniu (do czerwca 1950 r.), aby ostatecznie znaleźć się w ramach WUBP w Zielonej Górze. Sam urząd utworzony został nietypowo, bo w wyniku wydzielenia grupy operacyjnej ze składu ówczesnej Komendy Miejskiej MO. Na czele kilkusobowego urzędu stanął Henryk Bajszczak, ówczesny zastępca komendanta MO. Rozwój obsady personalnej był powolny. Pod koniec 1945 r. urząd liczył około 40 funkcjonariuszy. Ich stan moralny pozostawiał jednak wiele do życzenia. Na porządku dziennym były napady, rabunki i zakłócenia porządku publicznego. Sytuacja poprawiła się dopiero po objęciu stanowiska szefa PUBP w Gorzowie Wielkopolskim przez ppor. Stanisława Zagórskiego.

W wyniku wydarzeń październikowych w 1956 r. przeprowadzono reorganizację policji politycznej. Dotychczasowy UB został przekształcony w Służbę Bezpieczeństwa (SB). Na poziomie powiatu Służba Bezpieczeństwa została zorganizowana w kilkusobowym referacie ds. SB, na czele którego stał zastępca komendanta powiatowego MO ds. SB. Tak też stało się w przypadku Gorzowa Wielkopolskiego, gdzie przy Komendzie Powiatowej i Miejskiej MO utworzono referat ds. SB.

W 1975 r., w związku z reformą administracyjną kraju, dokonano kolejnych przekształceń. Zlikwidowano dotychczasowe komendy powiatowe wraz z funkcjonującymi przy nich referatami SB. Działalność policji politycznej została w tym czasie skupiona na szczeblu wojewódzkim. Dla Służby Bezpieczeństwa w Gorzowie Wielkopolskim nastąpił okres intensywnego rozwoju strukturalnego i etatowego, w związku z utworzeniem nowego województwa. Kilkusobowy referat ds. SB przekształcony został w wojewódzki pion SB. Stan ilościowy funkcjonariuszy SB na terenie województwa gorzowskiego, przez większość okresu, w którym ona funkcjonowała, kształtował się na poziomie około 125-150 osób. Jej szeregi zdecydowanie zostały powiększone w latach osiemdziesiątych do 250 funkcjonariuszy.

Kontakt:

Marcin Ozga, tel. (091) 312 94 12, e-mail: marcin.ozga@ipn.gov.pl

PLIKI DO POBRANIA
(pdf, 5.5 MB)

